

**Törökország szíriai terve az ukrajnai háború árnyékában 2.
A nemzetközi és belpolitikai kontextus**

Turkey's Syrian Plans in the Shadow of the War in Ukraine 2.
The International and Domestic Political Context

SZALAI MÁTÉ – WAGNER PÉTER

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Baranyi Tamás Péter

Szöveggondozás:

T-Kontakt Kft.

Tördelés:

Lévárt Tamás

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

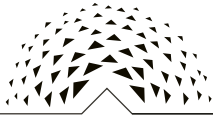
Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Szalai Máté, Wagner Péter, 2022.

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2022.

ISSN 2416-0148

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2022.49>

Összefoglalás: Recep Tayyip Erdoğan először 2022 májusában pendítette meg egy újabb katonai beavatkozás szükségességét a Kurdisztáni Munkáspárt ellen Szíriában és Irakban. Kétrészes elemzésünk célja Törökország újabb szíriai beavatkozásának és ehhez kapcsolódó tevékenységének értelmezése. A második részben a kérdés nemzetközi és belpolitikai kontextusát járjuk körbe. Ankara külpolitikai viselkedését nagyban meghatározza az amerikai–török–orosz háromszög dinamikája, valamint a török belpolitikai folyamatok alakulása, különös tekintettel a 2023-as választásokra. Alapvetően ezek azok a tényezők, amelyek meghatározzák Törökország mozgásterét és hangsúlyos ösztönzőket jelentenek Szíria kérdésében is.

Kulcsszavak: Szíria, Törökország, Oroszország, Egyesült Államok, PKK, YPG, SDF, katonai beavatkozás, terrorizmus, választások, AKP, MHP, HDP

Abstract: *Recep Tayyip Erdoğan first floated the need for a new military intervention against the Kurdistan Workers' Party in Syria and Iraq in May 2022. The aim of our two-part analysis is to interpret Turkey's possible intervention in Syria and its related activities. In our second analysis, we examine the international and domestic context. The foreign policy behaviour of Ankara is largely determined by the dynamics in the American-Turkish-Russian triangle and the developments in Turkish domestic politics, especially in terms of the elections scheduled to 2023. These are the factors which predominantly shape Turkey's leverage and create tangible incentives for Ankara in Syria.*

Keywords: *Syria, Turkey, Iraq, Kurdistan, KRG, PKK, YPG, intervention, terrorism, elections, AKP, MHP, HDP*

BEVEZETŐ

2022 februárja óta a nemzetközi figyelem középpontjában az orosz–ukrán háború áll. A konfliktusban Törökország sajátos szerepet játszik, mivel az ENSZ-ben megszavazta az Oroszországot elítélő határozatokat, katonailag támogatja Kijevet a háborúban, és a NATO tagjaként is kiállt a kollektív transzatlanti fellépés mellett, ugyanakkor továbbra is jó kapcsolatokat ápol Moszkvával, valamint közvetítőszerepet játszik a két fél között. Ankara bonyolult érdekrendszerrel rendelkezik a térségben folyamatos egyensúlyozást kíván Oroszország és az Egyesült Államok között, miközben a belpolitikai szempontok kényszerítő erővel hatnak Recep Tayyip Erdoğan döntéseire.

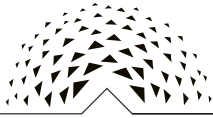
Ebben a nemzetközi környezetben a török kormány kilátásba helyezte, hogy egy újabb katonai beavatkozást indít Szíria északi részén, az általa ellenségnek tekintett kurd milíciákkal szemben. Ebből is látszik, hogy Ankara számára külpolitikai értelemben a prioritást továbbra is a szíriai konfliktus jelenti, három szempontból is.

A terrrorszervezetként nyilvántartott törökországi Kurdisztáni Munkáspárttal (PKK) szövetséges Népi Védelmi Erők (YPG) befolyásának növekedése a török–szíriai határ közvetlen túloldalán, illetve az iraki kurd területeken való megerősödése a polgárháború talán legnegatívabb hozadéka Törökország számára. Ráadásul az Egyesült Államoknak a YPG-által dominált Szíriai Demokratikus Erőknek (angol rövidítéssel SDF) nyújtott támogatása régi szövetségesével is kiélezte a viszonyt. Török belpolitikai szempontból a kurd kérdés mellett a szíriai menekültek ügye játssza a legnagyobb szerepet, nemcsak az országban levő legalább 3,6 millió közösség miatt, hanem azért is, mert a határ túloldalán fekvő Idlib tartomány instabilitása további menekülthullámokat generálhat. Harmadrészt a dzsihadista erők szempontjából sem hanyagolható el a szíriai konfliktus. Egyfelől a már említett Idlibben meghatározó erőt képviselnek a korábban az al-Káidához kötődő vezetés alatt működő szélsőséges csoportok, miközben az Iszlám Állam jelenléte – elsősorban az Eufrátesztől délre eső területeken – ismét erősödni látszik.

Kétrészes tanulmányunk célja Törökország újabb szíriai beavatkozásának és ehhez kapcsolódó tevékenységének elemzése és értelmezése az ukrajnai háború árnyékában. Az első elemzésben két kontextusban értelmezzük a török Szíriapolitikát: egyrészt a kiéleződő orosz–amerikai versengés kontextusában, mindezenelőtt arra a kérdésre keresve a választ, hogy Ankarának a Washingtonhoz és Moszkvához fűződő kapcsolatai és komplex érdekei miként alakíthatják Törökország szíriai terveit, mindenekeelőtt az SDF által uralt területeken. Ezekben a régiókban ugyanis egyszerre vannak jelen orosz és amerikai katonai erők is, így Ankara mozgási szabadságát jelentősen korlátozza a nagyhatalmak eltérő érdekei. Másrészt az elemzés második felében röviden bemutatjuk a szíriai beavatkozás török belpolitikai kontextusát, hiszen a 2023 nyarára tervezett parlamenti választások a hatalmon levő Igazság és Fejlődés Pártja (AKP) számára talán az elmúlt két évtized legnehezebb megmérettetése lesz a romló gazdasági körülmények és az ellenzék egységesedése miatt. A nemzetközi és belpolitikai kontextus áttekintését követően az elemzés második része az iraki és szíriai eseményekre és a török beavatkozás helyi körülményeire fókuszál.

ANKARA MANŐVEREZÉSE AZ USA ÉS OROSZORSZÁG KÖZÖTT

Recep Tayyip Erdoğan török elnök 2022 májusában jelezte először, hogy egy újabb katonai műveletet készítenek elő Szíriában, bár ennek konkrét helyét nem jelezte. Ankara beavatkozásának célja a Kurdisztáni Munkáspárt (PKK) szövetségesének vagy fiálájának tartott Népi Védelmi Erők (YPG) befolyásának felszámolása a török–szíriai határ 30 km-es sávjában. Ezt a célt szolgálta a korábbi három művelet is, ám ezekkel nem sikerült elérni a teljes befolyás megteremtését.

Az erőforrásaira tekintettel Törökország valószínűleg katonailag bármikor képes lenne egy ilyen „biztonsági művelet” végrehajtására, hiszen a Népi Védelmi Erők (YPG) és az általuk vezetett arab és keresztény milíciákat is magába foglaló Szíriai Demokratikus Erők (SDF) könnyű fegyverzetű egységei nem képesek [érdemi ellenállásra](#) a gépesített hadviselésre felkészített, ráadásul a felfegyverzett drónokat aktívan alkalmazó török fegyveres erőkkel (TSK) szemben. Ennek jelei megmutatkoztak a korábbi török beavatkozások során, amikor hasonló egyoldalú küzdelem zajlott le a felek között. A fegyveres erők tevékenysége szempontjából az egyetlen korlátozó tényezőt talán az jelentheti, hogy a 2022 áprilisában megindított iraki műveletekkel párhuzamosan nem célszerű egy másik katonai műveletet elindítani.

Az újabb szíriai török műveletek legfőbb akadálya inkább a két nagyhatalom, Oroszország és az Egyesült Államok jelenléte Szíriában. Az elmúlt fél év hírei azt mutatják, hogy Ankara aktívan kereste Washington és Moszkva jóváhagyását az újabb művelet megindításához, ám ezt egyelőre egyik féltől sem kapta meg. Az Erdoğan-kormány viszonya mindkét adminisztrációval rendkívül sokrétű, összetett és konfliktusos, köszönhetően részben annak, hogy az elmúlt években Ankara regionális hatalomként, kihasználva az egypólusú világrend erodálását, aktív külpolitikába kezdett szomszédságában, amely esetenként szembement mind az USA, mind Oroszország regionális szövetségeseivel és/vagy érdekeivel.

Az Egyesült Államok és Törökország kapcsolata a demokrata Joe Biden megválasztása után óvatos fordulatot vett. Bár Erdoğannak már a Trump-adminisztrációval is számos konfliktusa volt ([köztük](#) az SZ-400-as orosz légvédelmi rendszer beszerzése, ezért az F-35-ös vadászpilóta programból való kizárása), az előző amerikai elnök szíriai álláspontja kedvezett a törököknek. Donald Trump alapvetően az amerikai erők kivonása mellett volt, erre kétszer is kísérletet tett, amelynek eredményeként – a török érdekszférától messze fekvő al-Tanf bázis kivételével – az amerikai katonai erő létszáma minimálisra, [mintegy 900 főre csökkent](#), és jelenlétük is földrajzilag leszűkült a török határsávjában. Helyüket akkor a szíriai kormányerők és az orosz csapatok vették át.

1. abra

Forrás: Az amerikai, orosz, török és iráni bázisok Szíria északi részén 2022. májusi állapotok szerint <https://sgp.fas.org/crs/mideast/R44000.pdf>

A Biden-adminisztráció emberi jogokra, demokratikus elvekre fókuszáló külpolitikája nem sok jót ígért elsősre Ankara számára, ám az elmúlt két évben mindkét fél a normalizáció irányába mozdult el, amiben török részről szerepet játszhatott, hogy a demokrata irányítás alá került Szenátus és Biden elnök általában is kevésbé mutatkozott türelmesnek Ankara lépéseivel szemben. Ugyanakkor azt hozzá kell tenni, hogy Törökország nem csak az USA irányában, hanem a legtöbb konfliktusos relációban javította kapcsolatait az elmúlt két évben, legyen szó [Örményországról](#), [Izraelről](#), [Szaúd-Arábiáról](#), de még [Szíriáról](#) is).

Biden elnök hónapokig nem hívta fel Erdoğant, majd amikor felhívta áprilisban, török szempontból az egyik legérzékenyebb kérdésben, az örmény genocídium elismerésének ügyében jelezte, hogy ezt el fogja ismerni. Ahhoz képest, hogy korábban, amikor ennek kérdése felmerült, Ankara időlegesen a nagykövétét is [hazahívta](#), vagy hogy Erdoğan ennél kevésbé érzékeny ügyekben is milyen retorikai kirohanásokra volt képes, a török reakció meglepően [visszafogott](#) volt. Ez megágyazott annak, hogy a kétoldalú kapcsolatokban az együttműködés területei válhassanak hangsúlyosabbá. A 2021. nyári NATO-csúcson – amikor Biden és Erdoğan először találkozott személyesen – az egyik fő téma az afganisztáni kivonulás volt. Ankara főszerepet játszott a tálibokkal való közvetlen tárgyalások megszervezésében (bár a csúcstalálkozó végül kudarcba fulladt Isztambulban), és egyedüli NATO-tagorszádként vállalta, hogy a kulcsfontosságú kabuli repülőtéren fenntartja a jelenlétét. Ennek jelentősége már akkor is fontos volt, de csak az augusztusi tálib tényérés, az afgán kormány váratlan összeomlása idején vált kiemeltté.

Ankara számára váratlan nyomásgyakorlási lehetőséget biztosított 2022-ben Svédország és Finnország csatlakozási szándékának bejelentése április elején. A nemzetközi közvélemény kezdeti lelkesedését a gyors bővülés lehetősége kapcsán ismét Ankara hűtötte le. Bár a két északi ország a török vezetéssel is egyeztetett informálisan előzőleg, május 13-án Recep Tayyip Erdoğan egy [beszédében](#) „aggodalmát fejezte” ki amiatt, hogy az északi országok „számos terrorszervezetnek adnak otthont”. A június végi NATO-csúcsig alig egy hónap maradt, és mivel az török követelések között a PKK szerepe is felmerült, a találgatások széles skálán mozogtak, hogy pontosan mit akarhat Törökország a csatlakozás támogatásért cserébe. A találgatások visszatérő eleme volt, hogy valójában az USA „zsarolása” történik, így érve el, hogy a kudarcba fulladt F-35-ös vadászgép helyett Ankara újabb F-16-os vadászgépeket vásárolhasson. Végül egyik sem következett be, a madridi csúcson Erdoğan [megállapodott](#) a finn és a svéd vezetőkkel, kölcsönös és elfogadható ígéreteket téve egymásnak, míg az USA távol maradt a megállapodástól. 2022. szeptemberében úgy tűnik, hogy a vadászgépek ügyében sincs előrelépés, azaz a török vágyak nem teljesültek.

Ankara és Washington között van egy további együttműködési terület, amely a geostratégiai játszmák szempontjából ismét a partnerséget erősíti. 2022 februárjáig az Egyesült Államok mellett egyedül Törökország mert (vagy volt hajlandó) fegyvereket is szállítani Ukrajnának, [beleértve](#) az elhíresült TB2 Bayraktar drónokat (amelynek ukrajnai gyártásáról is aláírtak 2020-ban egy [szerződést](#)). A török–ukrán

kapcsolatok dinamikusan fejlődtek az elmúlt években, a katonai együttműködés mellett politikai és gazdasági téren is. Erdoğan többször kiállt Ukrajna területi integritása mellett, beleértve a Krím félsziget státuszát is.

Bár a májusban vizionált újabb szíriai invázió kapcsán Washington hozzájárulása fontos, katonai szempontból a valódi kihívást Moszkva jelenti Ankara számára. Nem elsősorban a Szíriában állomásozó orosz katonai kontingens mérete miatt (hiszen az nincs paritásban a török haderővel), hanem azért, mert orosz katonák – a szíriai erőkkel közösen – az amerikai kivonulás után átvettek számos északkelet-szíriai amerikai bázist és őrszert. Járőrtevékenységük, amely elsősorban az amerikai járőrökkel való kakaskodások kapcsán kapott nyilvánosságot, azt a célt is szolgálja, hogy jelenlétüket a M4-es autópályán, a török biztonsági zóna határán folyamatosan fenntartsák. Egy újabb török offenzíva nem képzelhető el anélkül, hogy annak ne legyenek orosz katonai áldozatai.

Az SDF által uralt területek mellett az ország északnyugati részén fekvő Idlib tartományban is folyamatos a feszültség. A területet a helyi dzsihadista és iszlamista csoportok ellenőrzik, szoros együttműködésben a TSK erőivel, amelyeket viszont a közös szíriai–iráni–orosz erők vesznek körül. Mint arra a legutóbbi, 2019-es szíriai kormányoffenzíva során is sor került, ha kellett, a kormányerők egyszerűen [megkerülték](#), majd körbezárták a tűzszüneti vonalat ellenőrző török őrszert, megalázó helyzetbe hozva a török erőket, és újabb menekülthullámot indítva el.

Ankara és Moszkva között a 2015-ös mélypont óta (amikor egy török vadászgép lelőtt egy orosz vadászbombázót) a kapcsolatok kiegyensúlyozottak. Mint fentebb láttuk, egyes területeken Ankara határozottan szembehelyezkedik az orosz érdekekkel, más területeken hajlandó azokat megkérdőjelezni (karabahi konfliktus), míg más területeken nem [hajlandó](#) a nyugati politikai nyomásnak megfelelni. Törökország nem vezetett be szankciókat Oroszországgal szemben, az orosz gépek használhatják a török légteret, a kétoldalú gazdasági kapcsolatok virágznak, beleértve az kőolaj- és földgázimportot.

Az asztanai folyamat révén Ankara Moszkvával és Teheránnal tart fent közös mechanizmust a szíriai helyzet rendezésért. Nem véletlen, hogy az elmúlt hónapokban elsősorban ennek kapcsán, vagy a kétoldalú találkozók során foglalkoztak a hírek azzal, hogy a török vezetés igyekszik megszerezni a másik két fél hozzájárulását az újabb szíriai beavatkozáshoz. Ez nem következett be sem a 2022. júliusi teheráni háromoldalú [találkozón](#), sem Putyin és Erdoğan augusztus eleji kétoldalú [találkozásán](#).

A BELPOLITIKAI KONTEXTUS: FELKÉSZÜLÉS A 2023-AS VÁLASZTÁSOKRA

A negyedik szíriai beavatkozás bejelentése egyértelműen belpolitikai célokat is szolgál az Igazság és Fejlődés Pártja (AKP) által vezetett kormány számára. A következő parlamenti és elnökválasztásokat 2023 júniusára írták ki, amely a

második lesz a 2017-es alkotmánymódosítással létrejött centralizált rendszerben. Ennek keretében a törvényhozási és végrehajtó hatalmi ágak vezetőit egyszerre választják meg, és ha egy politikai közösség mindkettőt meg tudja nyerni, azzal a korábbinál szélesebb hatalomra és befolyásra tud szert tenni. Így a választások az általánoshoz képest is kiemeltebb jelentőségűek az új rendszerben, [Erdoğan elnök pedig maga fogalmazott](#) úgy az AKP kongresszusán, hogy már megindult a visszaszámlálás erre a megmérettetésre.

A 2023-as júliusi választások, túl azon, hogy a relatíve új rendszer második próbáját jelenti, az AKP hatalomra kerülése óta talán a legnehezebben nyerhető próbatétel lesz az iszlamista párt számára. Az AKP a gazdasági helyzet romlása, valamint az országban tartózkodó [legalább 3,6 millió menekült-közösség](#) tisztázatlan helyzete miatt alapvetően előnytelen helyzetből indul neki a választásoknak, amelyet csak tovább nehezítenek a politikai szférában történő változások. A hagyományosan töredezett ellenzéknek ugyanis sikerült az év elején [egy hatpárti koalíciót létrehoznia](#), amely fenyegetést jelenthet a hagyományosan 50 százalék alatti szavazataránnyal győző AKP számára. A kormánypárt már az előző, 2018-as választáson is szövetségre kényszerült a nacionalista Nemzeti Akció Pártjával (MHP) Népi Szövetség néven, amely a mai napig kormánykoalícióként fennmaradt. Ennek hatására az ellenzék is a tömbösödés irányába mozdult el, és a négy főbb párt Nemzeti Szövetség néven együttműködést hozott létre. A Nemzeti Szövetség tagjai – vagyis a baloldali-kemalista Köztársasági Néppárt (CHP), az MHP-ből 2018-ban kivált politikusok által vezetett Jó Párt (IP), a mérsékelt iszlamista Boldogság Párt (SP), valamint a liberális konzervatív Demokrata Párt (DP) – 2022-re [kiegyeztek két, az AKP-ből kiváltak által az elmúlt években alapított politikai erővel](#), az Ahmet Davutoğluhoz kötődő Jövő Párttal (GP) és az Ali Babacan által vezetett Demokrácia és Fejlődés Párttal (DEVA).

Ugyan [a különböző kutatások](#) a hat pártból 2022 nyarán csak kettőnek, a CHP-nek és az IP-nek a [támogatottságát mérik](#) parlamenti bejutási küszöb fölé ([közös elnökjelöltjük](#) pedig egyelőre nincs), önállóan mindketten 20 százalék körül vagy afölött mozognak, együttesen pedig hibahatáron belül, de megelőzik az AKP–MHP-szövetséget. Ebben a helyzetben, amelyet [számos elemző és politikus állított párhuzamba a 2022-es magyar belpolitikai folyamatokkal](#), a kormány az egyes külpolitikai ügyek eszkalálásával (valamint [az ellenzék tagjaival szembeni jogi eljárások lefolytatásával](#)) láthatóan igyekszik megfordítani a két tömb közötti erőviszonyokat.

A szíriai kurd kérdés napirenden tartása is ebbe a folyamatba illeszkedik. A már említett AKP-kongresszuson [tíz kérdést tettek fel](#) szimbolikusan Kemal Kılıçdaroğlunak, a CHP elnökének, amelyek közül az első négy kifejezetten kül- és biztonságpolitikai dilemmákat érintett a görög–török viszonytal, a svéd és finn NATO-csatlakozással, az észak-szíriai kurd milíciák („terrorista csoportok”) elleni küzdelemmel, valamint az ellenzék tagjainak a „külső hatalmakkal” való személyes viszonyával kapcsolatban. A legnagyobb kormányellenes párt vezetője [a kérdésekre válaszolva](#) támogatását

fejezte ki a határokon átívelő katonai akciókkal kapcsolatban általánosságban, belengetve ugyanakkor, hogy azok között vannak jók és rosszak, és enyhe kritikát fogalmazva meg a „politikai indíttatású”, valamint a műveleteknek álcázott megszállással szemben.

Az AKP a PKK szíriai szövetségeseinek kérdését főleg három szempontból reméli felhasználni az ellenzékkel szemben. Egyrészt a hat párt együttműködése vékony ideológiai alapon nyugszik, hiszen az elsősorban az Erdoğannal szembeni összefogáson alapul. Ebből kifolyólag a legtöbb szakpolitikai kérdésben nincs határozott álláspontja az ellenzéknek, csak általános kormányellenes retorikája. Külpolitikában ez azt jelenti, hogy a hatpárti ellenzék programjában [gyakorlatilag csak megismétli](#) az Erdoğan-kormány külpolitikájának alapelveit és céljait (köztük a multidimenziós külpolitikát, Törökország mozgásterének és presztízsének maximálását, a nemzeti határok és területi szuverenitás erősítését), de kritizálja a külpolitikai kérdések belpolitikai felhasználását. Ezek az általánosságok nehezen értelmezhetőek a gyakorlatban konkrét külpolitikai válságok kezelése esetén, így az AKP ezek napirenden tartásával versenyelőnyt igyekszik magának realizálni. Sőt, egyes kérdésekben, mint [például a görög–török vitában](#), az ellenzék a kormányt támogató álláspontra kényszerült.

Másrészt a szíriai kérdés éket verhet az ellenzék tagjai közé. A hatpárti együttműködésnek ugyan nem tagja a kurd vezetésű és támogatottságú Demokrata Néppárt (HDP), ugyanakkor a 2019-es helyhatósági választások megmutatták, hogy a HDP szimpatizánsai (az ideológiai ellentétek ellenére) átszavazhatnak a fősodorba tartozó ellenzék jelöltjeire. Mivel a baloldali formáció támogatottsága [jelenleg 12 és 14 százalék körül](#) mozog, könnyen lehet, hogy a HDP szavazói és a párt vezetése jelenti majd a mérleg nyelvét 2023-ban. Jelenleg a HDP-nek kiegyensúlyozott kapcsolata van a legtöbb ellenzéki párttal – sőt, [nyitottságot fejeztek ki a párt vezetői](#) valamilyen fajta együttműködésre – [leszámítva a szövetség második legerősebb tagjával](#), a Jó Párttal, amely az MHP-hoz kötődő múltja következményeként erősen török nacionalista ideológiát képvisel a kérdésben.

A szíriai kurd kérdés napirenden tartásával ugyanakkor feszültebbé válhat a HDP és a Nemzeti Szövetség kapcsolata – mivel utóbbi nagyrészt kemalista és jobboldali erőkből áll, a PKK és szövetségesei (és főleg szavazóik számára) is ellenségképet jelentenek. Ha a szövetség támogatja a beavatkozást, azzal elijesztheti magától a kurd szavazókat, ha viszont ellenzi, a saját támogatóit veszítheti el.

Harmadrészt a szíriai kurd kérdés nagyban összekapcsolódik a menekültkérdéssel, amely a 2023-as választások talán legmeghatározóbb témája lesz (a gazdaság mellett). Egy [márciusi felmérés](#) szerint a választók 81,7 százaléka támogatja a szíriaiak visszatérését Szíriába, ezen belül az AKP-szavazók 84,5 százaléka, az ellenzéki pártok támogatóinak pedig még nagyobb része (a CHP-szavazók 89,8 százaléka, az IP-támogatók 97,9 százaléka). Mivel a menekültek befogadása a jelenlegi kormány döntése volt, annak napirenden tartásával az [ellenzék igyekszik](#) a kormányt gyengíteni, [viszonylag sikeresen](#). Kemal Kılıçdaroğlu gyakran bírálja a

kormány Szíria-politikáját [elsősorban azzal vádolva azt](#), hogy kiszolgáltatta az országot a szíriai menekülteknek, [azt ígérve](#), hogy a párt hatalomra jutását követő két éven belül hazaküldi az összes menekültet. Ennek érdekében Kılıçdaroğlu [nyitottabb a Bassár al-Aszad szíriai elnökkel](#) való együttműködésre is.

A kényes kérdésben a kormány is igyekszik lépéseket tenni, [Erdoğan elnök például megígérte](#), hogy a török hadsereg és szövetségesei által ellenőrzött területre egymillió szíriait terveznek visszatelepíteni. Ennek a megvalósíthatósága erősen kérdéses (tekintve, hogy hat év alatt, 2022 áprilisáig [mindössze 19 ezer szíriait sikerült visszatelepíteni](#)), egy újabb beavatkozással az Erdoğan-kormány bizonyíthatja, hogy érdemben tesz a menekültek Szíriába küldése érdekében.

Mindemellett a Törökországban tartózkodó menekültek nem kizárólag gyengítik a kormánypártok támogatottságát. A bevándorlással foglalkozó hatóságok szerint [200 ezer szíriai nyert állampolgárságot és 113 ezer szavazati jogot](#), akiknek egy jelentős része feltehetően az AKP-t fogja támogatni az urnáknál. Ezen túl közvetetten az AKP-t segítheti [egy új bevándorlás- és kurdellenes párt](#) megalakulása is. A Győzelem Párt, amelyet az IP-ből kivált Umit Ozdag vezet, egyenlő távolságot kíván tartani a két belpolitikai tömbtől, így pedig szavazókat csábíthat el a hatpárti ellenzéki koalíciótól.

KONKLÚZIÓ

Az Erdoğan-kormány viselkedését nehéz megjósolni, amit jól mutat, hogy a nyár elején számos szakértő által biztosra vett szíriai beavatkozás még nem indult meg. Ahogy azt a kétrészes elemzés keretében bemutattuk, a szíriai és iraki körülmények lehetővé tesznek egy újabb szárazföldi intervenciót, ugyanakkor a nemzetközi kontextus, elsősorban az orosz–iráni reláció tekintetében nem teszik lehetővé, hogy Törökország feszültségek nélkül fokozni tudja katonai jelenlétét.

Ugyanakkor a belpolitikai motivációk olyannyira számottevőek lehetnek az Igazság és Fejlődés Pártja számára, hogy akár a külső partnereivel mélyülő problémák árán is egy újabb beavatkozás mellett döntsön. Ezek a szempontok rövid távon nem feltétlenül, de középtávon vélhetőleg növelik az intervenció esélyeit, különösen a választásokhoz közeledve. A következő időszakban tehát továbbra sem zárható ki egy újabb beavatkozás, annak ellenére sem, hogy az elemzői közösség megítélésében folyamatosan hullámozik annak valószínűsége.